

(В УІІ 136)

ВІСТІ

230

8504

З ПОЛІТБЮРА УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІЯЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ ТА УКРАЇНСЬКОЇ РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ЗА КОРДОНОМ

№ 1 — Прага

Неперіодичний інформаційний листок

16 листопада 1924 р.

ДО ЧИТАЧІВ

„Вісти“ являються офіційним органом працюючих за кордоном України українських соціалістів-революціонерів та галицько-українських радикалів, цебто тих течій, для яких загально прийнято вживати спільної назви: українського соціалістичного народництва.

„Вісти“ ставлять собі завдання інформувати членів і симпатиків обох партій про факти партійного життя, про біг політичних подій в Європі, і про становище на Україні. Підстава, на якій побудоване наше об'єднання, відома. Ми асуюемо це в коротких словах так:

1. соціальне визволення українського народу (де в парі з визволенням національним).
2. українська політика повинна бути єдина, не дивлячись на всі окупаційні кордони.
3. визволення українського трудового народу може бути лише ділом його власних рук.
4. шлях до визволення, при даних умовах українського життя, є можливий тільки революційний, при чому це слово треба розуміти не тільки дослівно, але і переносно, як організація свого самостійного життя на всіх ділянках незалежно від волі насильників.

Ми не хочемо замикати очей на факт, що українство, як над Дніпром, так над Дністром і Бугом знаходиться в стані занепаду не лише фізичної, але й моральної. В мент анеміри малодухія, коли „батьки народу“, а за ними і сотні дрібненьких „обивателів“ впроштуються в державний жолоб до одного то до другого розпачателя України, наше об'єднання будуєчи свою тактику на Фрэнковій засаді революційному духу, старатиметься високо держати ольований зрадниками прапор трудової державності України. Єднаною під тим прапором революціонерів з усіх земель України, підємо на стрічу майбутньому об'єднанню в одлу родину всього працюючого народу України і далі працюючих цілого світу.

Нехай живе Трудовий Народ України.

Нехай погинуть його білі, червоні і чорні кати.

Нехай розвалиться новітній творин народів — Польща і Росія.

Нехай живе соціалізм і братня злука вільних звільнених.

З ПАРТІЙНОГО ЖИТТЯ.

Вже від року йшло взаєне зближення між закордонною волишською організацією УПСР з одного боку та УРП з другого боку. Та до остаточного об'єднання не дійшло з огляду на те, що радикальна партія на своєму а'таді рішила творити „об'єднання“ з правими не-демократичними групами галицької інтелігенції. Та з часом самі радикали переконалися, що таке об'єднання, неприродне і неможливе до здійснення та що радикала, як соціалістична партія, повинні в першу чергу єднатися з соціалістами.

31. серпня ц. р. відбулася в Празі нарада представників закордонних організацій УПСР і УРП та визначеного дієча УРП з краю. На нараді рішено утворити в краю і на еміграції спільні „Політичні Бюра“ обох партій на партійних підставах. Спільні бюра мають весті політичну роботу в краю і на еміграції. Вони являються виконуючим органом обох партій.

Ухвалою цієї наради потвердив Закордонний Комітет УПСР в Празі а також Закордонна Група УРП, не чекаючи на рішення Головної Управи Радикальної Партії, приступили до переведення в життя організації „Політ. Бюра“ на еміграції. „Політичне

Бюра“ об'єднаних закордонних організацій УПСР та УРП по встало 27. вересня ц. р. та приступило до праці. Подібне Бюра має створитися і в краю, але по досвідах дотеперішних спроб, УПСР ставить як передумову співпраці з УРП очищення радикальної партії від несоціалістичних елементів.

2) **Комунікат.** Закард. орган УПСР і УРП, керуючись думкою об'єднання своєї практичної політичної роботи в тих точках, що — до яких між обома групами є спільні думки, створили 27. вересня ц. р. спільний виконавчий орган у вигляді „Політичного Бюра Закардонних Організацій УПСР і УРП. Політичне Бюра заступає обидві організації на зовні в межах своєї компетенції. *Закардонне Політ. Бюра УПСР і УРП.*

3) **До об'єднання соціалістичних партій.** Дня 11. жовтня 1924 р. відбулася у Львові нарада представників української партії, соціалістичного об'єднання „Селянський Союз“ і Української Партії Соц.-Революціонерів, на якій стверджено потребу однозілної праці й взаємної допомоги та потребу періодичних конференцій, на яких узгодювалося спільне становище в комдій політичній справі і праці.

4) **Політичне Бюра УПСР і УРП за кордоном.** 3. вересня розпочало працю Політичне Бюра укр. партії соціалістів-революціонерів і укр. радикальної партії. В склад бюра входять по три делегати кожної партії. Політ-Бюром вироблено такий план праці:

1. Конкретна праця сферована до об'єднання двох соціалістичних партій.
2. Розв'язання ідеологічних питань звязаних з об'єднанням.
3. Видавнича справа: а) теоретичний орган УПСР і УРП, б) видання популярної літератури, в) допоміжна праця „Громадський Голос“ і „Життя“, г) видання бюлетенів Політ-Бюра для освітлення соціалістичного життя.
4. Переведення праці що до організації соціалістично-народницьких утруповань за кордоном.
5. Праця що-до організації молоді з погляду ідеологічного.
6. Конкретна й активна праця в професійних організаціях селянства і робітництва.
7. Активна участь в праці інтернаціонального бюра.
8. Зближення з співзвучними партіями Чехії й Європи взагалі з метою пропаганди українського соціалістичного руху та скріплення міжнародної соціалістичної солідарності.
9. Як найближча праця зі співзвучними партіями Білорусів і Литовців (с.р.).

В наслідок прийнятого плану праці Політ-Бюром, приступлено до видання своїх бюлетенів, на моват: українській, французькій і німецькій.

5) **Видавання популярної літератури.** Політ-Бюром виготовляються праці що-до питань ідеологічного та організаційного характеру в популярному викладі, які мають бути видані в найближчий час.

6) **Політична хроніка й архив.** Політ-Бюро приступило до ведення хроніки політичного життя та організації архиву.

7) **Комісії Політ. Бюра У. П. С. Р. і У. Р. П.** Політ-Бюро ухвалою заснувати три комісії з метою інтенсифікування праці. Комісії складаються з представників У. П. С. Р. і У. Р. П. по одній. На чолі кожної комісії стає член Політ. Бюра. Ухвалено заснувати такі комісії: фінансову; культ.-освітню; організаційну.

8) **Зв'язок з соціалістичними робітничими організаціями в Америці.** Політ-Бюром переводиться праця що-до налаштування найтісніших зв'язків з укр. соціалістич. робітн. організаціями в Америці.

7) **Перші товариські сходина членів партії УПСР. і УРП.** та їх прихильників — відбулися 1. листопада ц. р. в помещанській «Українська Хата». Т. Шрамченко зачитав реферат на тему потреба об'єднання українських соціалістичних ст. Вступне слово на тему — «перші листопади» — сказав т. Рівненський. Після реферату відбулась дискусія, в якій прийнята участь т. т. К. Коберський, І. Паливода, А. Животко і кінецьне слово дав голова Зборів т. М. Курах.

3 ЖИТТЯ УПСР.

8) **Закардонний Комітет Укр. Пар. Соціалістично-Революц.** На конференції УПСР за кардонком, що відбулася 2. X. ц. р. з участю представників Захід. Земель України — переобрано Закардонний Комітет партії який приступив до праці.

9) **Пражська група УПСР.** Переобрано Комітет пражської групи УПСР. Новозабрані Комітет приступив до праці.

1. Розпочата праця що до переведення партійних семінарів в напрямі розроблення і студій питань програмового характеру.

Встановлено такі семінари для студій сільсько-земельних питань: 1) Земельне питання, 2) Проблема влади, 3) Етика, 4) Просвіта, 5) Економіка і 6) Державно-політичні взаємини.

Для конкретизації переведення праці закликають керуючу раду.

Праця в партійних семінарах розпочнеться 31. XII. Кожен з товаришів в порядку партійного обов'язку мусить взяти участь в праці. Ухвалення без поважної причини — Комітетом буде розглядатися як порушення партійної дисципліни з всіма наслідками. Занеб до семінарів провадитися тов. секретарем групи — до якого комітет і просить звертатися.

II. Намічено теми загальних рефератів з дискусіями. В першу чергу має бути виступлено два реферати — перший з них на тему: «Організація партійного життя, завдання та значіння партії»; — другий «Роля особи в суспільстві».

III. Варіантно влаштувати періодично товариські сходини т. т. членів УПСР, співчужаючих та прихильників. Перші товариські сходина, що відбулися в початку листопаду, були присвячені пам'яті загинувших в боротьбі товаришів; другі сходина будуть присвячені пам'яті Жореса.

10) **Партійні сходина.** Комітетом Пражської групи У. П. С. Р. розпочата праця переведення періодичних товариських сходин. Перші товариські сходина відбулися у п'ятницю 21 листопаду, присвячені пам'яті рішучі повстання проти Гетьмана Скоропадського та 5-й річчю з часу смерті партійних товаришів — Одрин, Ешман, Коржа, Заруваного.

Слідуючі товариські сходина призначено на 1. XII — з метою ознайомлення з проектом програму партії, що був виготовлений в році 1921., 13. XII — присвячені пам'яті Жореса і 19.1 1925 р. з метою ознайомлення з укр. резолюц.-соціалістичним рухом в дореволюційний час.

Реферати Комітетом групи розпочато читанням циклу рефератів на теми партійно-організаційні. Перший реферат буде прочитано у вівторок 25. XI — слідуючі призначено на дні 5. XII, 10. XII і 29. XII. Після рефератів — дебати.

Квандулік Управы Закардонної Групи У. Р. П. На Конференції Закардонної Групи Української Радикальної Партії, що відбулася в Празі дня 23 жовтня 1924 р., вибрано слідуючу Управу Групи: голова — т. Курах М., місто голова — т. Коберський О., секретар — т. Зелений Р., скарбник — т. Лушаків В., бібліотекар — т. Остапович Гр., заступниками членів Управы т. Івасенко К. і т. Костюк Ю. До Ревізійної Комісії т. т.: Біланок, Лушаків і Турчина. Делегатами до Закардонного Політбюро об'єднаних організацій У. П. С. Р. і У. Р. П. т. т. Курах М., Коберський О. і Остапович Гр. Члени Групи у всіх справах повинні звертатися по адресі секретаря: Роман Зелений, ві. Рінка 2. 133/III р. Прага, Dejvitz.

За управу: Роман Зелений, секретар.

11) **Резолюції Конференції Закардонної Групи У. Р. П.)*** Революційне повстання українського праціючого мас користолюбивого ворогали опуклятали, що знов захоплює землі українські та безощадно винищує всі крокви нашого політичного, економічного й культурного життя. Метода окупаційної політики — як на Придніпров'ї так і на Наддністрів'ї

* Ці резолюції прийняті на конференції Закардонної Групи У. Р. П. що відбулася в Празі дня 23 жовтня 1924 р. Подібно з над'їями ці, що мають характер загальний, а не групово-організаційний.

шні авкаристських земель України — сказавши в напрямі розбиття й розпорошення революційного українства. Вважачи, що успіх боротьби й завоювання перемоги лежать в тісній консолідації всіх революційних і соціалістичних сил нагоду, конференція постановила:

1. Щоб визволитися з під авкаристських гніту й авкаристської чужодержавної опіки, все революційне українство мусить стати єдиним фронтом, виробити єдину соціалістичну програму і тактику для оборони своїх прав, щоб бути незалежним та самим порядкувати собою. Вважачи, що почин до цього мусить дати соціалістичне угруповання, котрі повинні об'єднатися в одну партію соціалістично-народницьку, що стала б авангардом праціючого люду в його боротьбі за волю, конференція закликає Головну Управу У. Р. П. повести свою політику в напрямі підготовки праці до об'єднання всього українського соціалістичного народництва.

2. УРП, є організацією, що, строючись на основах народницького соціалізму, має за ціль боротися за інтереси праціючого люду, тому вона мусить вести соціалістичну політику і включити з своїх рядів всі опортуністичні елементи, котрі вилізали до партії в момент її волевого завоювання. Головна Управа партії повинна подбати про це та опублікувати в партійному органі.

3. Домогатися від Головної Управы УРП, щоб подала до загального відома, що Др. Назарук до партії не належить, бо давно порушив партійну програму та виклав себе крайнім реакціонером і ворогом праціючого люду.

4. Управа Закардонної Групи УРП, має повести широку організаційну працю по центрах селянській, робітничій та студентській еміграції, прислухати очі нових членів і поширюючи між ними соціалістичну свідомість та розуміння організації власних сил.

5. Управа Закардонної Групи УРП, має навести контакт зі спорідненими організаціями чужих народів та інформувати їх про становище праціючого люду на всіх землях України.

6. Управа Закардонної Групи УРП, має подбати про те щоб всі члени УРП, перебуваючі на еміграції в Чехословаччині, були зареєстровані в секретаріаті Групи, піддержували з нею тісний контакт і активно допомагали в організації партійних гуртків, селянських та робітничих професій та спілок, кооператив та інших економічних і культурно-освітніх організацій.

12 СОЦІАЛІСТИЧНА МОЛОДЬ.

«Вільна Громада».

Дня 17 жовтня ц. р. відбулися Загальні Збори Союзу укр. соціалістичної молоді «Вільна Громада».

По заїті з дотеперішньої діяльності Тов-а, вибрано нову Раду з тов. О. Коберським як головою. Відтак обговорено ряд справ організаційного й студентського характеру та намічено точний план праці й діяльності на академічний рік 1924/25. Головою уряду звернено на самообразовання членів в науках соціологічних, економічних та політичних, до чого мають послужити багата книгозбірня Тов-а та систематичний і присутній курс докладів і рефератів, з огляду історії сою. рухів, революції, соціології, економіки, кооперації і т. к.

Союзна «Вільна Громада» існує вже другий рік та гуртує в собі укр. поступовий елемент з поміж студентської молоді, яка зараз перебуває на еміграції в Ч. С. Р. «Вільна Громада» в Празі та в П. філії, яких вже бігом минулого року засновано ряд, як в інших центрах укр. еміграції в Ч. С. Р., так в Сх. Галичині й на Волині — гурт узяв в собі ту частину укр. молоді й генерації, яка, стоючи на принципах координації всієї енергії й силі всього трудового люду всіх країн — та неснивної боротьби за визволення з під сучасного капіталістично-колоніалістичного гніту всієї пролетарської маси, без рішучі на націоналістичність — визволення укр. народу з під національного й соціального ярма, базує на солідарній і спільній співпраці з міжнародним трудовим робітництвом, селянством і інтелігенцією, віруючи в необхідність акції інтернаціонального визвольного руху, в крайній світовий, суспільний лад — в співжиття і братерство вільних, інтернаціональних союзників.

«Вільна Громада» видає свій власний орган «Життя», якого вишло вже чотири числа — та який інформує український загаль про діяльність, програму та тактику українського народницького соціалізму, котрий визначають молоді праціючі

„Вільної Громади“, та ідеологію якого вважають вони за найбільш відповідну вищим вимогам і положенню українського трудового народу.

Новий соціалістичний осередок. В Позоєвському таборі зустрічається між селянами, бушарями стрільцями У.Г.А.—група української радикальної партії.

З ЖИТТЯ УКР. СЕЛЯНСЬКОЇ СПІЛКИ.

Пражська Філія Селян-Спілки. (Товариські сходина.) За останній час пражською філією переведено двоє товариських сходина, з яких один, що відбувся 24.9 ц. р. — були присвячені пам'яті М. Драгоманова, а на других був прочитаний доклад на тему „Характеристика сучасного українського селянства Сх. Галичини“.

Товариські сходина пам'яті М. Драгоманова були переведені по такому програмі:

1. Вступне слово — Т. А. Житотко.
2. Життя та праця М. Драгоманова — т. В. Дараган.
3. Політичний світогляд М. Драгоманова — т. С. Ріпський.
4. Читання уривків з творів М. Драгоманова.

На других сходинах доклад був прочитаний т. І. Прокопович.

Як перші так і другі товариські сходина відвідала т. членів Селоспілки різних філій, що знаходяться в Празі.

Школа початкової освіти. В даний момент приступлено до підготовчої праці що-до організації школи початкової освіти. До школи можуть вступити члени Селоспілки всіх філій в Празі, як неграмотні, малограмотні так і ті, котрі хотіли б пройти курс перших класів середньої школи (до четвертого класу).

Гуртовий гурод. Комітетом пражск. філії приступлено до розроблення та підготовчої праці що-до переведення організації гуртового гуроду. Конкретна праця має розпочатися на шани, але підготовчу працю треба розпочати вже тепер. В найближчому часі Комітет має звернутися до всіх філій, що в Празі, з закликом прийти на нараду в цій справі.

„Селянська Справа“. Бюлетень пражск. філії „Селянська Справа“, три числа якого вийшли друкованими на машині, від листопада почне виходити вже друкованим в друкарні. Редакція бюлетеня звертається з закликом до всіх філій „Селян-Спілки“ як пражських так і поза Прагою надіслати дописи про своє життя. Такі дописи можна слати по адресі: Praha VII, Rudolfova, 4.

Різдвяний селянський вечір. З ініціатики Комітету Пражської філії Україн. Селоспілки — відбулося спільне засідання комітетів всіх філій Праги, на якому вирішено перевести організацію великого селянського вечора на Різдвяних святах. Для реалізування ухвали обрано комісію з представників від всіх комітетів.

Товариські сходина. Комітетом Пражської філії Україн. Селоспілки у середу 19/ХІ влаштовуються товариські сходина членів філії Прага — присвячені шостій річниці повстання укр. селянства проти гетьмана. Програм: 1) Вступне слово; 2) доклад. Тов. сходина відбудуться в „Укр. Хаті“ в 6-й год. вечора.

З ВОЛИНИ.

13) **Зріст соціалістичного руху.** Соціалістичний рух на Волині зростає з кожним днем. В останні часи заложено новітні комітети на Рівненщині та на Острозщині.

При надзвичайно тяжких кресових умовах життя та переживаннях думка с.с.лістична набирає все більшої сили.

14) **Соціалістична молодь.** Українська молодь на Волині гуртується в соціалістичні гуртки, що провадять працю самоосвіти та працюють організації селянства й робітництва. Польська влада переслідє кожний рух молоді й жорстоко карє тих, кого арештовують, винітуючи про людей та організації.

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ РУХ.

Конференція соціалістів середньої Європи. На нараді чехословацької партії соціал-демократів з представниками польської соціалістичної партії було узаложено скликати після згоди на тл Секретаріату Лондонського Інтернаціоналу, конференцію соціалістичних партій Чехословачії, Юго-Славії, Венгрії, Польщі, Австрії та Румунії. Місцем з'їзду має бути Прага.

З життя австрійських соціалістів. 31. жовтня в Зальцбурзі відбувся річний з'їзд Австрійської соціал-демократичної партії. Відчит центрального Комітету партії зазначє, що за час з 30-го червня 1921. р. по 30. червня 1924. р. партія придбала 51.851-го нового члена. Загальна кількість членів партії на 30. VI. була 566.624. За останній час вона безперестанно збільшувалась на декілька тисяч що-місячно. Таким чином, як каже відчит, кожній дев'ятій повнолітній горожанин Австрії входить в с.-д. організацію.

Про зріст та орієнтацію партії свідчать такі цифри, що відносяться до партійної преси. Центральний орган партії: „Arbeiter-Zeitung“ набув собі 23.400 нових читачів. Друкується його в 111.400 примірниках. Збільшились також багачис всіх інших с.-д. газет та журналів. Загалом 21 органи партійники мають акулі тираж томерк 600.000 примірників, не дорозовуючи тут 52 орг. на різних професійних союзів зі загальним тиражом в 979.650 примірників. Партійне видавництво виступило за відчитаний рік 48 нових книг — всего 170.000 примірників.

Багато уваги відчит присвячує культурній роботі партії. Кількість впоряджених докладів доходить до п'ятдесяти тисяч. Пар іє удержує 26 шкіл для робітників, 18 шкіл для підготовки членів фабрично-заводських комітетів, 22 школи виключно для жінок-робітниць. У відчитий році партія влаштувала для своїх членів 921 театральну виставу, 20 симфонічних концертів і т. в. Як доказ зросту впливу партії відчит зазначє перемогу, що одержали с. д. підчас останніх виборів до парламенту: кількість одержаних голосів була на 300.000 більше ніж 3 роки тому взад.

Соціалісти в урядах. Соціал-демократична партія в Данії, що після виборів 11. квітня 6. р. одержала 36,7%, всіх голосів і дістала 55 місць зі загальної кількості послів в Нижній Палаті („Folketinget“) мусіла взяти на себе обов'язок скласти соціалістичний уряд і склали його без допомоги інших партій.

Немаючи більшості в парламенті, соціалістичний уряд в Данії не міг провадити чисто соціалістичних законодавчих реформ. Але в суурзї з радикальною партією, що дістала на виборах 29 місць, вона змогла провести декілька соціальних та демократичних реформ. Так, за два місяці своєї роботи в першій сесії парламенту соціалістичний уряд подав такий законопроект:

а) позанк фінансова політика держави знаходиться в тісній звязку з питанням стабілізації валюти та оздо-ювлення торговельного балансу, то соціалісти стояли за утворення центрального розміняного бюро, яке умовнозавжає приймати міря проти спекуляції дельською та чужоземною валютою. Крім того бюро повинно контролювати всю торговлю чужоземною валютою і тим чином регулювати такий зв'яз, який би міг пошкодити державі й валюті.

б) Щобби полішити фінансовий стан держави, соціалісти запропонували скоротити державний борг через податок на капітал, на все майно, що вартє понад 2.000 фунтів штерлінгів, таким чином, щобби перші 2.000 ф. ш. всілякого майна були вільні від податку, а далі набирався податок згідно доложеної в законопроекті таблиці, так напр. капітал 60.000 данських корон повинен платити 1%, а капітал 20.000.000 корон повинен платити 15,1%. Податок цей мусіла би брати впродовж шість літ і, цією дорогою державний борг скоротився би на одну третину (на 400 міль). Але перший закон про центральне розміняне бюро прийшов в Фолькетингі, та був відкинений консервативною більшістю у верхній палаті (Ліндтінгі), де на 22 соціал-дем. та в радикалів є 46 голосів консервативних партій. Податкові на капітал спротивались навіть і радикали і він буде внесений вдарує в часі осінньої сесії парламенту.

Підчас надзвичайної сесії парламенту, що закінчилась 27. червня, довелося продовжити встановлений попереднім урядом тимчасовий закон про збільшення цлових податків на товари, що ввозяться до Данії. За виключення збільшених тарифів на тку урядові довелося запропонувати продовжити згадані й закон покине буде знайдено способи комплексувати цловий налог з інших податками. В питання мешкальничого податку урядові вдалося вже відновити оборону від надувчості з боку хазяїв помешань. На протязі літньої сесії парламенту довелося мати діло, головним чином з переглядом закону про допомогу біднякам, через що тисячі осіб відновили свої горо-

жанські права (виборче право і т. п.), що втрачені за час довгого безробіття. Адміністративно новий уряд ставить пріоритетним своїм завданням відкликати військові маневри, що мусіли б відбутися цієї осені та припинити будівлю нових бараків. В переговорах з урядом король згодився вже на реформу існуючої системи нагородження чинами та званнями. Соціалісти хотіли цілком знизити всю систему нагородження. Ще більш шкідливі умови роботи підготували собі урядом Данії за літо, які й будуть внесені на затвердження парламенту в біжучім місяці.

а) Першим головним питанням буде встановлення більш дійсного контролю над різного роду промисловими та торговельними товариствами з обмеженням капіталом і особливо над банками та аскураційними т-вами, а також над такими товариствами, що носять характер монополії для того, щоби оборонити громадянство та споживачів від капіталістичної спекуляції та експлуатації.

б) В зв'язку з тими мірами буде подано законопроект про участь робітництва у завідуванні промисловими підприємствами.

в) Парламентові буде запропоновано затвердити вашигтонську конвенцію про уведення 8-ми годинного робочого дня.

г) Намічений вже план до рішення важливого мешкального питання буде звернутися. А в тісній зв'язку з тим та з безробіттям в містах, буде приступлено до рішення земельного питання на підставі законопроектів, раніш представлених парламентові соц.дем. партією. Закон цей ставить своїм завданням добитись більш справедливого розподілу землі та позбавлення капіталістів можливості робити з землі засіб до спекуляції та експлуатації.

д) Буде також запропоновано деякі закони освіти, що мають на меті реформувати шкільну систему, згідно з поглядами соціалістів.

е) Буде переглянута система податків з метою стабілізації фінансового положення держави та для полегшення тяжкого стану працуючих мас.

ж) Нерешті, військовий міністер має обернутись у „міністра по розоруженню“. Буде запропоновано законопроект про розоруження, про цілковите знищення як армії, так і фльоти, які будуть змінені прикордонною сторожею, та декілька судів буде залишено для морської поліційної служби. Так ч. згідно цьому плану, річні війсьні витрати зведуть до 7-10 мільярдів данських марок, значить що річних 60 мільярдів, яких коштує данському народові існуюча система. Який успіх будуть мати ці законопроекти, важко сказати наперед, але вже досить того, що квітневі вибори 1924 р. визначили рішучу перемогу соціалістичного принципу в данській політиці.

Розкол в шведській комуністичній партії. Московські більшовики з IV. Інтернаціонала ведуть зав'язку боротьбу з комуністичною партією Швеції. Основноположників і теперішніх провідників Хеглуна й Стрема — називають „опортуністами“, „соціалрадниками“ і т. п. В чім тут річ? В дніх 6-8 IX. н. р. відбувся з'їзд цих партій, на якому прийнято майже одностайно резолюцію про організаційний розрив з Комінтерном. Хеглуна обвинувачує Комінтерн в тому, що він з живої організації пролетаріату перемінявся в секту церков, який вимагає лише сліпого послуху. Організаційний розрив з Комінтерном приведе шведських комуністів до переїзду своїх поглядів на тактику й методи робітничого руху й боротьбу за визволення працуючих мас.

„Бідні але чесні“ — як назвали їх провідник незалежних комуністів Норвегії Транмел, вони, шведські комуністи переживають тепер кризу. Меншість партії з прислужником Зюковіца, Чильсоном на чолі — розводить очайдушину боротьбу проти незалежників Хеглуна й Стрема, скріплена в цьому Московью.

Слабу Коопартію Норвегії це боротьба агентів Москви ще більше обважало, що виявилось найкраще при останніх виборах до шведського парламенту, класовий свідомий пролетаріат віддав всі свої голоси на соціалістичній партії, чим в зайвий раз доклав, що домо свою куватиме в алузі з соціалістичними партіями, а не по всім Аллаха-Комінтерна.

Англійсько-робітничая Партія при виборах. В Англії розпущено парламент і розписано було на 25 жовтня біжучого р. нові вибори. Виборча кампанія зразя з перших днів закінчила. Робітничая партія, бажаючи ідеологію державну керувати в своїх руках, розвела горькову виборчу акцію під лозунгом усунування горького промислу і замінив, далекосяжних земельних реформ, охорони льокаторів і т. д. Англійський пролетаріат примушений був вдержати воззв'язаний біт, бо мав проти себе каміну стіну буржуазії — консервативістів і лібералів.

Чи вишов він скріплений з цієї боротьби це показали вже найближчі дні: замість 193 місць робітничая партія має лише 139, але вона не тільки не втратила своїх прихильників, але значно їх збільшила: замість 4348 тисяч голосів вона дістала 5480 тисяч. Владу перебрали консерватори. Кабінет доручено скласти Балдуїнові.

Соціаліст Брантінг прийшов до влади. В Швеції влад консервативний уряд Трегера і до влади прийшов відомий соціаліст і керівник шведської соціал-демократії Брантінг. Така зміна стала наслідком недавніх виборів до шведського парламенту, що закінчились збільшенням соціал-демократичних сил, які мають в новій Ріксдазі 104 голоси проти 64 консервативістів. Уряд Брантінга можливо буде мати опору на більшості в 16 голосів, що утворилась через особливу умову між соціал-демократами та частинною радикалів. Згода досягнута на основі плану с-д. про скорочення озброєння, про що повідомлено громадянством урочистими відозвами соц-дем. та радикалів.

Зріст безробіття в Англії. Як повідомляють часописи безробіття в Англії зменшилось. Кількість безробітних на 6. XI. 24. впала за останній тиждень на 978 чоловік і загальне число їх є 1,203,100.

70-ліття Карла Кавтського. 16. жовтня минуло 70 літ ветеранові соціалістичного руху й його теоретикові Карлові Кавтському. Центральний орган німецької соціал-демократичної партії „Vorwärts“ присвятив ювілейові, по досяг „Біблійного“ віку, велику статтю. Ще раніше, в часі свого 50-літнього Комітету, Кавтський шанував у Лондоні соціалістичний Інтернаціонал. Йому ж присвячені спеціальні збірки обох соціал-демократичних журналів, що виходять на німецькій мові — „Gesellschaft“ у Берліні та „Kampf“ у Відні: в них уміщено статті представників мало не всіх націй, що входять в другий Інтернаціонал.

РІЖНЕ

Справа університету. Шкільний куратор у Львові п. Прушинський заявив в „Слові польським“, що „соци не прийняв і не прийме закона про „руські“ університет“.

Справа яка. Не яка вона лише для гуртка панів професорів з ласки небіжчика Франц-Йосифа; тим панам запахла посяда на „руські інститути“ в Кракові. Цікаво, що тими панями називають таких людей, як п. Лепкий, який по американських часописах аж кіліс, так горює за Україною. Другий п-професор Ст. Томашівський, гетьманський символіст, заявляє в „Ділі“, що в проволіканні університетської справи винні не Польки а Українці, які чомусь не хочуть прийняти інституту в Кракові. . . Оце якіші „професори“, що мають виховувати молоде покоління. Раби підліжки . . .

15/Ватаги на польсько-більшовицькому пограниччю господарують як в себе дома. Ненає сумніву, що більшовицька влада маче в тім палці, використовуючи ворожі Полькам настрої українського й білоруського населення. Та Україні й Білорусі зухильот оборонити себе в разі потреби від московських найздічників, так само як тепер воюють з польськими. Українські селяне поміч може й беруть від більшовицьких, але своє на думці мають . . .

Паломництво до Риму влаштувають галицькі українські клерики; давно вже український люд не бачив св. отця і апостола. Подорож коштує від особи 40 золотих. Можна би з ці гроші, що коштуватиме паломництво, влаштувати гарну школу. — Ось програма народної праці українського духовенства.

Товариші! Закладайте місцеві гуртки УРП, або УСРП. Підбирайте до гуртків тільки чесних і ідейних людей; стережіться польських і більшовицьких шпигунів! Повідомляйте про засновання гуртка Політ-Бюро УПСР. і УРП. —